

УДК 378.3:811

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/71-2-43>**Вікторія КОЧУБЕЙ,**

orcid.org/0000-0003-0015-6884

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик їхнього навчання
Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка
(Кропивницький, Україна) vikochubei@ukr.net**Ольга ДОЛГУШЕВА,**

orcid.org/0000-0001-9558-5846

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик їхнього навчання
Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка
(Кропивницький, Україна) dolgusheva@ukr.net

ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТІВ IELTS ДЛЯ РОЗВИТКУ ВМІНЬ УСНОЇ РЕЦЕПЦІЇ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Стаття присвячена обґрунтуванню доцільності використання тестів IELTS для розвитку вмінь усного сприйняття учнів старших класів закладів загальної середньої освіти. Тести IELTS є міжнародно визнаною системою вимірювання рівня володіння англійською мовою тих, хто вивчає її як іноземну. Блок Listening тесту IELTS складається з чотирьох частин та спрямований на оцінювання широкого спектру аудитивних умінь. У статті висвітлені переваги використання тестів IELTS на уроках англійської мови в старшій школі. Тематика тестів на усне сприйняття широка та відповідає тематиці ситуативного спілкування учнів 10–11 класів. Аудіотексти IELTS сприяють розвитку соціокультурної компетентності, оскільки вміщують інформацію про реальність життя в іншій країні. Завдання до тестів сформульовані так, що вони утримують увагу слухача та стимулюють вміння виділяти важливі елементи аудіотексту, і водночас сприймати текст цілісно. Аудіотексти відповідають критерію автентичності, оскільки ілюструють функціонування мови у природньому контексті, вміщують мовленнєві звороти та синтаксичні конструкції, які є типовими для англомоного спілкування між носіями мови. Особливістю тестів IELTS є одноразове прослуховування, що максимально наближає виконання тесту до умов реальної комунікації. Тривалість аудіозаписів коливається в межах 3–5 хвилин, що відповідає вимогам навчальної шкільної програми. Така тривалість є оптимальною для максимальної зосередженості учнів на завданні. Зміст текстів викликає пізнавальний інтерес, заохочує до прослуховування. Аудіотексти IELTS є інформативними, їх можна використовувати для подальшої роботи з навчання говоріння. Важливою перевагою використання тестів є те, що вони сприяють формуванню стратегій усного сприйняття, які користувачі мови можуть застосовувати в інших, неакадемічних ситуаціях для забезпечення успішної комунікації. До стратегій усного сприйняття належать: передбачення контексту та прогнозування можливих варіантів відповідей; фокусування уваги на деталях завдання; розрізнення жіночого й чоловічого тембру голосу; розпізнавання синонімів та перефразування; усвідомлення логічної послідовності ідей та відповідей; попереднє ознайомлення з візуальною інформацією: діаграмою, планом, тощо; визначення ключових слів аудіоповідомлення, ігнорування незнайомих слів. Тести IELTS є потужним засобом покращення аудитивної компетентності учнів старших класів.

Ключові слова: тести IELTS, вміння усного сприйняття, аудитивна компетентність старшокласників, переваги використання тестів IELTS, стратегії усного сприйняття.

Viktoriia KOCHUBEI,

orcid.org/0000-0003-0015-6884

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor;

Associate Professor at the Department of Germanic Languages, World Literature and Teaching Methodology
Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University
(Kropyvnytskyi, Ukraine) vikochubei@ukr.net**Olga DOLGUSHEVA,**

orcid.org/0000-0001-9558-5846

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor;

Associate Professor at the Department of Germanic Languages, World Literature and Teaching Methodology
Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University
(Kropyvnytskyi, Ukraine) dolgusheva@ukr.net

USING IELTS TESTS FOR DEVELOPING HIGH SCHOOL STUDENTS' AURAL RECEPTION SKILLS

The article advocates advisability of using IELTS tests for developing aural reception skills of senior students at institutions of general secondary education. IELTS tests are an internationally acknowledged system of measuring English learners' language skills. IELTS listening part consists of four sections and aims at testing a wide range of speech

perception skills. The paper reveals the advantages of using IELTS tests at English lessons at high school. Listening comprehension tests cover a wide range of topics that correspond to the topics of EFL curricula for years 10–11. IELTS audio texts facilitate the development of sociocultural competence as they contain information about lifestyle realities in other countries. Test tasks are designed to keep the listener's attention and shape the skills of identifying important elements of the audio text as well as the skills of its holistic comprehension. Audio texts meet the requirements of authenticity as they illustrate language use in its natural context and contain word combinations and syntactic constructions which are typical of native speech. IELTS tests can be heard only once – this peculiarity of the test resembles real life communication context. The duration of audio texts fluctuates between 3 and 5 minutes, which aligns with EFL school curriculum. Such duration is optimal for ensuring pupils' maximal concentration. The text content arouses students' cognitive interest and encourages them to listen. IELTS audio texts are informative; they can be used for the follow-up speaking teaching. Another important advantage of using IELTS tests lies in their potential to foster listening comprehension strategies that can be used in other non-academic contexts for maintaining successful communication. These listening comprehension strategies include predicting context and possible answers; focusing attention on task details; distinguishing between female and male voices; recognizing synonyms and paraphrase; understanding logical succession of ideas and answers; examining visual information: a diagram, a plan, etc.; identifying key words, and overlooking unknown words. IELTS tests are a powerful tool for improving high school students' listening comprehension competence.

Key words: IELTS tests, aural reception skills, high school students' listening comprehension competence, advantages of using IELTS tests, listening comprehension strategies.

Постановка проблеми. Володіння навичками усного сприйняття є базовим для людей. У часи цифрової трансформації, коли онлайн комунікація займає все більше місця в нашому житті, ми щодня сприймаємо на слух велику кількість інформації – аудіоповідомлення, подкасти, відеоконтент, відеоконференції. Аудіювання є невід'ємною частиною живого спілкування: запорукою успішної комунікації є вміння чути співрозмовника та активно взаємодіяти з ним. Зрозуміло, що йдеться не стільки про здатність розпізнавати та ідентифікувати звуки та слова, скільки про вміння зрозуміти суть і деталі повідомлення, яке ми сприймаємо на слух.

Для тих, хто вивчає англійську мову, особливо для випускників шкіл та студентів, надзвичайно важливо виробити навички свідомого сприйняття інформації, вміння слухати критично, розрізняти факти та судження. Такі навички й уміння потрібно вибудовувати поступово і важливим орієнтиром для цього є програми та матеріали міжнародних іспитів, зокрема International English Language Testing System (IELTS).

Аналіз досліджень. Аудіювання як одне з базових комунікативних вмінь є предметом досліджень педагогів, методистів, філологів, психологів. Різні аспекти аудіювання знаходили висвітлення в працях відомих методистів С.Ю. Ніколаєвої (2002), О.Б. Бігіч, Н.Ф. Бориско, Г.Є. Борецької (2013), О.Б. Тарнапольського (2019). Когнітивні механізми розпізнавання усного мовлення досліджували Ш. Хелд та Г. Насбаум (Held and Nusbaum, 2014), Б. Мур, Л. Тайлор, В. Мерсел-Вілсон (Moore, Tylor and Marsel-Wilson, 2007). Значна кількість праць присвячена різноманітним засобам навчання аудіювання, зокрема використанню автентичних відео (М.В. Шевченко, 2015), а також вивченню ролі аудіювання у формуванні комунікативної компетентності студентів вищих навчальних закладів (О.Є. Мартиненко, 2016;

Л.В. Мороз, С.С. Василькевич, 2018; І.В. Стогній, Л.І. Ніконова, 2018).

Останнім часом збільшується кількість наукових публікацій, які висвітлюють особливості підготовки до складання міжнародних іспитів з англійської мови. В центрі уваги знаходяться такі аспекти, як вплив граматичної компетентності на успішність складання частини Listening тесту IELTS (Sawitri, Riyanto, 2022), когнітивні навички категоризації під час виконання завдання аудіювання IELTS (Xiwen, 2023). Дослідження Р. Суворова та З. Лі (Suvorov, Li, 2023) було спрямовано на з'ясування відмінностей у сприйнятті учасниками тестування відеотекстів та аудіотекстів та їх впливу на результативність тесту (Suvorov, Li, 2023). Зважаючи на широку розповсюдженість тестів IELTS у світі, більш детального вивчення вимагає питання доцільності використання матеріалів тестів у шкільній практиці викладання англійської мови в Україні, зокрема в старших класах профільної школи.

Мета статті полягає в обґрунтуванні доцільності використання тестів IELTS для розвитку вмінь усного сприйняття старшокласників.

Виклад основного матеріалу. Традиційно аудіювання відносять до рецептивних видів діяльності, на відміну від продуктивних, де мовці самостійно будують власний дискурс залежно від прагматичної мети. Згідно Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (в подальшому – ЗЄР), існують три види рецептивної діяльності: усне сприйняття (аудіювання), зорове сприйняття (читання) та сприйняття аудіо-візуальної інформації (перегляд відеоконтенту) (CEFR, 2018: 54). Рецептивна діяльність є не менш складною, ніж продуктивна, особливо коли йдеться про аудіювання. Ми зазвичай повинні сприйняти інформацію, що звучить, з одного разу, не маючи можливості повернутись і переглянути текст знову, як це відбувається під час читання. Аудіювання

вимагає від слухачів повної уваги та сконцентрованості на повідомленні, вміння відділяти важливе від несуттєвого, розуміти логіку тексту, розрізнявати ставлення мовця до того, що він повідомляє. Метою аудіювання є розкриття смислових зв'язків, осмислення почутого повідомлення (Кочубей, 2022: 149). Звернувшись до ЗЄР, ми помічаємо, що всі дескриптори вмінь аудіювання за рівнями від А1 до С2 вміщують ключове слово “understand” (розуміти). Користувачі мови, залежно від рівня, здатні зрозуміти (тобто осмислити) широке різноманіття текстів, починаючи від коротких текстів на знайомі теми, пов'язані з повсякденним життям, закінчуючи абстрактними та складними текстами на широке коло тем. Разом із розширенням тематики, ускладнюються змістова і звукова сторони аудіотекстів, пришвидшується темп, розширюється лексичний інвентар, вживаються більш складні граматичні структури. Аудіотексти демонструють фонетичну різноманітність, оскільки авторами можуть бути представники різних країн. У «Нових навчальних програмах з іноземних мов для 10–11 класів закладів загальної середньої освіти» зазначені такі очікувані результати сприймання на слух на кінець 11 класу: «учень розуміє основну думку складних за змістом та структурою висловлень на конкретні та абстрактні теми..., якщо мовлення нормативне. Стежить за поширеним висловленням і складною аргументацією в дискусії за умови, що тема досить знайома, а напрям дискусії позначено чіткими маркерами» (Навчальні програми, 2018: 23).

Формування компетентності в аудіюванні відбувається поступово. На початковому етапі виконують вправи на слухову диференціацію звукосполучень і слів. Ці вправи здебільшого є умовно-комунікативними та некомунікативними, спрямованими на розвиток рецептивних фонетичних, лексичних і граматичних навичок. Аудитивні навички є базою для формування механізму впізнавання та ідентифікації звукових одиниць мовлення. Рецептивні навички лежать в основі аудитивних вмінь, до яких відносять механізми відтворення думки. Осмислення тексту слухачем відбувається на основі сформованих мовленнєвих, навчальних, інтелектуальних та компенсаційних вмінь (Кочубей, 2022: 150).

Які ж саме аудитивні вміння повинні сформувати учні на кінець 11 класу? Проаналізувавши шкільні навчальні програми, ми виділили такі вміння сприйняття інформації на слух:

– вміння слідкувати за складною аргументацією,

– вміння розуміти хронологічну послідовність мовлення,

– вміння відрізнити основну думку від недоречностей та відступів за умови нормативного мовлення,

– вміння відрізнити точку зору доповідача / лектора від фактів,

– вміння розуміти деталі інструкції, розуміти основний зміст оголошень (Навчальні програми, 2018).

Зазначені вміння співвідносяться з видами аудіювання, до яких відносять аудіювання з розумінням основного змісту аудіотексту, аудіювання з метою пошуку необхідної інформації, аудіювання з повним розумінням змісту аудіотексту (Бігич, Бориско, 2013: 289). Природньо, що для формування згаданих комунікативних вмінь сприйняття на слух потрібна систематична робота, яка потребує методичної підтримки з боку вчителя, а також підбір таких засобів навчання, які б сприяли формуванню аудитивної компетентності в повній мірі.

Успішність слухання, під якою розуміємо точність і глибину сприйняття інформації на слух, залежить від багатьох факторів, які можна поєднати в три групи: 1) умови сприйняття аудіоповідомлення, 2) індивідуально-психологічні особливості слухача, 3) мовні характеристики повідомлення (Бігич, Бориско, 2013: 289). Якщо перша група факторів вимагає відповідного технічного та організаційного забезпечення освітнього процесу, то інші дві напряму залежать від цілеспрямованих зусиль суб'єктів навчання, а також від підбору вчителем тих навчальних матеріалів, які відповідають цілям навчання.

Аудитивна компетентність мовця – це вміння, яке вимагає постійного тренування. В основу сучасних підручників англійської мови покладений комунікативний підхід. Добір текстів до навчальних посібників здійснюється на основі таких критеріїв, як автентичність, ситуативність, інформативність, пізнавальна цінність, проблемність, міжкультурне спілкування, прагматичність тексту, функціональність, відповідність змісту тексту віковим особливостям та інтересам учнів (Полонська, 2016: 380). Важливим критерієм добору навчальних текстів є саме автентичність, оскільки тільки автентичні тексти здатні типово репрезентувати теми та ситуації іншомовної комунікації (Тарнопольський, Кабанова, 2019: 127). Оптимально, коли автентичні тексти стимулюють інтеграцію всіх видів мовленнєвої діяльності. До аудіотекстів, які використовуються в навчальному процесі, висуваються додаткові вимоги (Бігич, Бориско, 2013: 290).

В освітньому процесі вчитель доповнює навчання дидактичними матеріалами, які є джерелом мовного й мовленнєвого матеріалу, містять певну соціолінгвістичну та соціокультурну інформацію. Різноманіття англomовного аудіо- та відео-контенту мережі Інтернет далеко не завжди може бути використане з навчальними цілями. Різноманітні навчальні платформи вміщують аудіо матеріали, які можна підібрати відповідно до тематики уроку, проте частина з них не сприяють формуванню аудитивних вмінь в повній мірі.

Тести IELTS є міжнародно визнаною системою вимірювання комунікативних вмінь тих, хто вивчає англійську мову як іноземну. Тест складається з чотирьох частин: Reading, Listening, Writing, Speaking.

Частина Listening тесту IELTS спрямована на оцінювання широкого спектру аудитивних вмінь, включаючи те, наскільки добре слухач розуміє основні ідеї та конкретну фактичну інформацію, а також думки, установки та цілі доповідача. Блок Listening тесту IELTS уміщує чотири складові, а саме:

Частина 1: розмова між двома людьми, що відбувається в повсякденному соціальному контексті.

Частина 2: монолог неакадемічного характеру на широке коло тем, наприклад, обговорення місцевих подій.

Частина 3: розмова між чотирма людьми, що відбувається в освітньому контексті, наприклад, викладач університету та студент обговорюють завдання.

Частина 4: монолог на академічну тему, наприклад, університетська лекція.

Аудіотексти та завдання до них розташовані за принципом нарощування складності. Завдання до текстів можуть бути таких типів:

- 1) завдання множинного вибору (multiple choice),
- 2) завдання на знаходження відповідностей (matching),
- 3) завдання на створення підписів до діаграми, плану чи мапи (labelling a diagram, plan or map),
- 4) короткі відповіді на питання (short-answer questions),
- 5) заповнення пропусків в реченні (sentence completion),
- 6) завдання на заповнення нотаток по тексту/ резюме тексту/ таблиці/ блок-схеми (notes / summary/ table / flow-chart completion),
- 7) завдання на класифікацію (classification).

Опрацювання завдань перших трьох типів вимагає вибору правильного варіанту із запропонованих, у той час як інші типи завдань потребують від учня вміння продукувати відповідь (написати слово, декілька слів та / або цифру).

Для успішного виконання завдань на усне сприйняття варто застосовувати стратегії обробки інформації. В статті “Some Thoughts on Key Listening Strategies” автори А. Фрідріх, С. Бігунова та Д. Бігунов визначають три групи стратегій аудіювання: когнітивні стратегії, які пов’язані з опрацюванням завдання, написанням нотаток, збільшенням концентрації уваги, метакогнітивні стратегії, які допомагають планувати процес сприйняття та полегшити його через застосування мнемонічних прийомів, та соціо-афективні, що спрямовані на підтримання позитивного ставлення до аудіювання, зменшення тривожності (Фрідріх, Бігунова, Бігунов, 2023: 163). Корисним у навчанні аудіювання є використання комплексу стратегій, який називають TQLR: Tuning (ментальне налаштування на уважне прослуховування, ігнорування сторонніх відволікаючих думок), Questioning (намагання подумки задати на питання What will the speaker say about this topic? What is the speaker’s background?), Listening (організування почутої інформації, розуміння логіки викладу), Reviewing (підсумовування та оцінювання прослуханого, відокремлення основних ідей від другорядних) (Shamsitdinova, Smetana, 2023: 59).

Проаналізувавши доступні в мережі Інтернет ресурси з підготовки до складання тестів IELTS, зокрема розроблені методистами British Council та Cambridge Assessment, а також навчальні посібники по підготовці до тестування (Aish, Tomlinson, 2011), ми можемо виокремити такі стратегії, які варто відпрацьовувати не лише для підготовки до складання міжнародного іспиту, а і для свідомого уважного сприйняття усного тексту. До стратегій належать:

- 1) передбачення контексту та прогнозування можливих варіантів відповідей,
- 2) фокусування уваги на деталях завдання,
- 3) розрізнення жіночого та чоловічого тембрів голосу,
- 4) розпізнавання синонімів та перефразування в аудіотексті та завданнях,
- 5) усвідомлення лексичної послідовності ідей та відповідей,
- 6) попереднє ознайомлення з візуальною інформацією: діаграмою, планом, назвами колонок та рядків в таблиці, тощо,
- 7) визначення ключових слів аудіоповідомлення,
- 8) ігнорування незнайомих слів.

Тести IELTS є цінним ресурсом, де можна знайти аудіозаписи та завдання, які відповідають рівню учнів старших класів. Тематика тестів на усне сприйняття доволі широка – освіта, тран-

спорт, подорожі, література, мистецтво, спорт, природа, навколишнє середовище, соціальні проблеми суспільства, життя в сучасному місті, міжкультурна комунікація, політика, психологія та ін. Теми відповідають тематиці ситуативного спілкування 10-11 класів, отже є додатковим джерелом поповнення лексики, а також розмовних кліше. Відсутність складної термінології в монологіях, розмовні кліше в діалогах робить аудіотексти IELTS корисним засобом розвитку лексичної компетентності учнів. Водночас аудіотексти IELTS сприяють розвитку соціокультурної компетентності, оскільки вміщують інформацію про реальне життя в іншій країні.

Частина Listening тесту IELTS репрезентує різні варіанти вимови, на відміну від текстів на аудіювання більшості навчально-методичних комплексів, в яких зазвичай звучить Received Pronunciation – британський вимовний стандарт. Учням старшої школи потрібно знайомитись з різними варіантами англійської мови – американським, австралійським тощо, оскільки вони мають бути готовими до ситуацій реального спілкування, де англомовним співрозмовником може бути представник будь-якої країни. Відтак, використання тестів IELTS є чудовою можливістю набуття рецептивних навичок в навчальному контексті.

Завдання та аудіотексти частин 3 та 4 частини Listening тесту IELTS складніші порівняно з частинами 1 та 2, проте виходячи з принципу зони найближчого розвитку (Л. Виготський), учні профільної школи зможуть впоратись із завданнями за умови систематичного тренування.

Підсумовуючи, назвемо такі переваги використання тестів на усне сприйняття IELTS:

1. Різноманіття тем та форм спілкування (монологи та діалоги).
2. Прагматична мета, що забезпечує концентрацію уваги протягом усього часу прослуховування. Виконання практичних завдань на трансформацію інформації, напр., прослухати монолог або діалог та заповнити таблицю або коротке резюме тексту, використовуючи прослухану інформацію. Подібні завдання утримують увагу слухача та сприяють виробленню вміння виділяти важливі елементи аудіотексту, водночас сприймаючи текст цілісно.

3. Аудіотексти ілюструють функціонування мови у природному контексті, вміщують мовленнєві звороти та синтаксичні конструкції, які є типовими для англомовного спілкування між носіями мови.

4. Аудіотексти відповідають критерію автентичності.

5. Особливістю тестів IELTS є одноразове прослуховування, що максимально наближає виконання тесту до умов реальної комунікації.

6. Тривалість аудіозаписів коливається в межах 3–5 хвилин, що відповідає вимогам навчальної шкільної програми. Така тривалість є оптимальною для максимальної зосередженості учнів на завданні.

7. Аудіотексти IELTS є інформативними, які можна використовувати для подальшої роботи з навчання говоріння.

8. Аудіотексти є цікавими, тематика та змістове наповнення текстів викликає пізнавальний інтерес, заохочує до прослуховування.

9. Виконання тестів на аудіювання сприяють формуванню стратегій усного сприйняття, які користувачі мови можуть застосовувати в інших, неакадемічних контекстах для забезпечення успішної комунікації.

Висновки. Усне сприйняття є невід'ємною частиною процесу вивчення англійської мови. Розвиток аудитивної компетентності можна забезпечити шляхом впровадження в навчальний процес автентичних аудіоматеріалів, які дадуть учням змогу удосконалювати лексичні й граматичні рецептивні навички та аудитивні вміння. Дидактична цінність тестів на аудіювання полягає в їх інформативності, пізнавальній та мотиваційній цінності, автентичності, практичності застосування, тематичній та жанровій різноманітності, застосуванні декількох вимовних варіантів, уживанні сучасної лексики й синтаксичних конструкцій. Прагматичні установки завдань забезпечують концентрацію увагу протягом прослуховування та допомагають формуванню важливих стратегій аудіювання, які сприяють активному й ефективному слуханню. Відтак, тести IELTS мають значний дидактичний потенціал і є потужним засобом покращення аудитивної компетентності учнів старших класів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бігіч О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
2. Іноземні мови : Нові навчальні програми для 10–11 класів закладів загальної середньої освіти (рівень стандарту, профільний рівень): Методичні коментарі провідних науковців Інституту педагогіки НАПН України. К.: УОВЦ «Оріон», 2018. 88 с.

3. Кочубей В.Ю. Стратегії розвитку комунікативного вміння аудіювання на рівні незалежних користувачів англійської мови. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2022. Випуск 204. С. 149-153.
4. Полонська Т.К. Автентичний текст як основний структурний компонент навчальних посібників елективних курсів з іноземних мов для учнів профільної школи (на прикладі навчального посібника “Culture and Art of Great Britain”). *Проблеми сучасного підручника*, 2016. Вип. 17. С. 377-388. URL: <https://ipvid.org.ua/index.php/psp/article/view/380>
5. Тарнопольський О.Б., Кабанова М.Р. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.
6. Aish F., Tomlinson J. Listening for IELTS. HarperCollins Publishers, 2011. 144 p.
7. British Council. Take IELTS. URL: <https://takeielts.britishcouncil.org/take-ielts/prepare/free-ielts-english-practice-tests/listening>
8. Common European framework of reference for languages: learning, teaching assessment. Companion volume with new descriptors. (2018). Council of Europe. URL: <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors-2018/1680787989>
9. Fridrih A., Bihunova S., Bihunov D. Some thoughts on key listening strategies in EFL classroom. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 60 Том 5. С. 158-164.
10. IELTS official. URL: <https://ielts.org/take-a-test/preparation-resources>
11. Sawitri R., Riyanto The need to teach grammar in IELTS listening class. *Journal of English Language Teaching*. 2022. Vol. 07 Issue 01. P. 93-97. URL: <https://journal.lppmunindra.ac.id/index.php/SCOPE/article/view/9978>
12. Shamsitdinova M., Smetana J. Teaching listening comprehension and facilitating listening process in the classroom. *The American Journal of Social Science and Education Innovations*. 2023. Vol. 05 Issue 05, 2023. P. 57-60.
13. Suvorov R., & Li Z. Investigating the effect of interactive videos on test-takers' performance on the listening section of IELTS. *IELTS Research Reports Online Series*. 2023. No. 2/23. British Council, Cambridge Assessment English and IDP: IELTS Australia. URL: <https://www.ielts.org/teaching-and-research/research-reports>
14. Xiwen L. Exploring IELTS teaching in listening part based on schema theory. SHS Web of Conferences 4th International Conference on Mental Healthm Education and Human Development. 2023. Volume 171. <https://doi.org/10.1051/shsconf/202317102006>

REFERENCES

1. Bihich O.B., Borysko N.F., Boretska H.E. (2013) *Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur: teoriia i praktyka: pidruchnik dlia studentiv klasychnykh, pedahohichnykh i lnhvistychnykh universytetiv*. [Methods of teaching foreign languages and cultures: theory and practice]. K.: Lenvit. 590 p. [in Ukrainian].
2. Inozemni movy : Novi navchalni prohramy dlia 10–11 klasiv zakladiv zahalnoi serednoi osvity (riven standartu, profilnyi riven) (2018) [New curricula for 10-11 forms of institutions of general secondary education]: *Metodychni komentari providnykh naukovtsiv Instytutu pedahohiky NAPN Ukrainy* [Methodology Comments of leading scientists from Institute of Pedagogy of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine]. K.: Orion. 88 p. [in Ukrainian].
3. Kochubei V.Yu. (2022) *Stratēhii rozvytku komunikatyvnoho vminnia audiiuvannia na rivni nezaleznykh korystuvachiv anhliiskoi movy* [Strategies for developing the communicative skill of listening at the independent user of English level]: *Naukovi zapysky. Seria: Pedahohichni nauky* [Academic Notes. Series: Pedagogical sciences], 204. 149-153. [in Ukrainian].
4. Polonska T.K. (2016) *Avtentychnyi tekst yak osnovnyi strukturnyi komponent navchalnykh posibnykiv elektyvnykh kursiv z inozemnykh mov dlia uchniv profilnoi shkoly (na prykladi navchalnoho posibnyka “Culture and Art of Great Britain”)* [Authentic text as a main structural component of elective courses textbooks in foreign languages for the students of profile school (on the basis of the textbook “Culture and Art of Great Britain”): *Problemy suchasnoho pidruchnyka* [Problems of the modern textbook], 17. 377-388. URL: <https://ipvid.org.ua/index.php/psp/article/view/380> [in Ukrainian].
5. Tarnopolskyi O.B., Kabanova M.R. (2019) *Metodyka vykladannia inozemnykh mov ta yikh aspektiv u vyshchii shkoli: pidruchnyk* [Methods of teaching foreign languages and their aspects in higher educational establishments]. Dnipro: Universytet imeni Alfreda Nobelia, 256 p. [in Ukrainian].
6. Aish F., Tomlinson J. Listening for IELTS. HarperCollins Publishers, 2011. 144 p.
7. British Council. Take IELTS. URL: <https://takeielts.britishcouncil.org/take-ielts/prepare/free-ielts-english-practice-tests/listening>
8. Common European framework of reference for languages: learning, teaching assessment. Companion volume with new descriptors. (2018). Council of Europe. URL: <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors-2018/1680787989>
9. Fridrih A., Bihunova S., Bihunov D. Some thoughts on key listening strategies in EFL classroom. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 60. Том 5. С. 158-164.
10. IELTS official URL: <https://ielts.org/take-a-test/preparation-resources>
11. Sawitri R., Riyanto (2022) The need to teach grammar in IELTS listening class. *Journal of English Language Teaching*. Vol. 07 Issue 01. P. 093-097. URL: <https://journal.lppmunindra.ac.id/index.php/SCOPE/article/view/9978>
12. Shamsitdinova M., Smetana J. (2023) Teaching listening comprehension and facilitating listening process in the classroom. *The American Journal of Social Science and Education Innovations*. Volume 05 Issue 05, 2023. P. 57-60.
13. Suvorov R., & Li Z. (2023) Investigating the effect of interactive videos on test-takers' performance on the listening section of IELTS. *IELTS Research Reports Online Series*. No. 2/23. British Council, Cambridge Assessment English and IDP: IELTS Australia. URL: <https://www.ielts.org/teaching-and-research/research-reports>
14. Xiwen L. Exploring IELTS teaching in listening part based on schema theory. SHS Web of Conferences 4th International Conference on Mental Healthm Education and Human Development. 2023. Volume 171. <https://doi.org/10.1051/shsconf/202317102006>